

Brüssel, 17. november 2023
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0403(NLE)

15637/23
ADD 1

POLCOM 278
FDI 32

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	17. november 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 708 final - ANNEX
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: Nõukogu otsus seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) alusel loodud CETA ühiskomitees kooskõlas CETA artikli 26.1 lõike 5 punktiga e seoses CETA artikli 8.10, 8-A lisa, artikli 8.9 lõike 1 ja artikli 8.39 lõike 3 tõlgendamist käsitleva otsuse vastuvõtmisega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 708 final - ANNEX.

Lisatud: COM(2023) 708 final - ANNEX

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.11.2023
COM(2023) 708 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) alusel loodud CETA ühiskomitees kooskõlas CETA artikli 26.1 lõike 5 punktiga e seoses CETA artikli 8.10, 8-A lisa, artikli 8.9 lõike 1 ja artikli 8.39 lõike 3 tõlgendamist käsitleva otsuse vastuvõtmisega

LIIDE

Eelnõu:

CETA ÜHISKOMITEE OTSUS nr [.../...],

[kuupäev],

artikli 8.10, 8-A lisa, artikli 8.9 lõike 1 ja artikli 8.39 lõike 3 tõlgendamise kohta

CETA ÜHISKOMITEE,

võttes arvesse ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu (CETA) artikli 26.1 lõike 5 alapunkti e,

võttes arvesse CETA ühiskomitee 29. jaanuari 2021. aasta otsust nr 2/2021,

tuletades meelde tõlgendava ühisdokumendi 6. punktis väljendatud ühist seisukohta,

soovides täiendavalt selgitada lepinguosaliste 8. peatüki kohaseid kavatsusi seoses artikliga 8.10 (õiglane ja võrdne kohtlemine) ja 8-A lisaga (kaudne sundvõõrandamine), artikli 8.9 (investeeringud ja reguleerivad meetmed) lõikega 1 ja artikli 8.39 (lõplik otsus) lõikega 3,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

1. Õiglane ja võrdne kohtlemine

Suurema selguse huvides tuleb artiklit 8.10 tõlgendada alljärgnevalt.

- (a) Artikli 8.10 lõikes 2 esitatud elementide loetelu on ammendav.
- (b) Artikli 8.10 lõike 2 punkti a kohasele kohtuliku arutamise mittevõimaldamisele tuginemiseks peavad eelnevalt olema ammendatud kohalikud õiguskaitsevahendid, välja arvatud juhul, kui puuduvad mõistlikult kättesaadavad kohalikud õiguskaitsevahendid, mis tagaksid tõhusa õiguskaitse, või kui kohalikud õiguskaitsevahendid ei paku mõistlikku võimalust selliseks õiguskaitseks.

Selle kindlaksmääramisel, kas tegemist on kohtuliku arutamise mittevõimaldamisega, peaks kohus arvestama, et ta ei ole siseriiklikke kohtuotsuseid arutav apellatsioonikohus ega peaks siseriiklikke kohtuotsuseid sisuliselt läbi vaatama.
- (c) Kohtuliku arutamise mittevõimaldamises seisneva rikkumisega või nõuetekohase menetluse olulise rikkumisega artikli 8.10 lõike 2 punktide a ja b tähenduses on tegemist juhul, kui kohtu- või haldusmenetluses esines sobimatut ja äärmuslikku menetluslikku käitumist, mis ei vasta rahvusvaheliselt tunnustatud õigusemõistmise ja nõuetekohase menetluse põhistandarditele ning mis on ausa kohtupidamise seisukohast šokeeriv või üllatav, näiteks keelduti põhjendamatult sellest, et isik saaks kohtusse pöörduda või kasutada seaduslikku esindajat, isikule ei antud ärakuulamisvõimalust, isikut koheldi kohtus diskrimineerivalt, kohtunik oli silmnähtavalt erapoolik ja korrumpeerunud, menetlus oli täiesti või põhjendamatult läbipaistmatu, näiteks jäeti menetlusest teatamata või otsus põhjendamata.

- (d) Meede sisaldab ilmselget omavoli artikli 8.10 lõike 2 punkti c tähenduses, kui on ilmne, et meede ei ole ratsionaalselt seotud õiguspärase poliitikaeesmärgiga, näiteks kui meede põhineb eelarvamusel või erapoolikusel, mitte põhjendustel või faktidel.
- (e) Suurema selguse huvides tuleb märkida, et meede või meetmete rida kujutab endast „sihipärast diskrimineerimist ilmselgelt õigusvastastel alustel, nagu sugu, rass või usulised veendumused“ artikli 8.10 lõike 2 punkti d tähenduses, kui meetme või meetmete reaga koheldakse investorit diferentseeritult sellistel ebaseaduslikel alustel nagu sugu, rass või usulised veendumused. Artikli 8.10 lõike 2 punkti d ei tõlgendata viisil, mis takistab lepinguosaliste eeliskohtlemist, et edendada soolist või rassilist võrdsõiguslikkust või muul viisil leevendada sotsiaal-majanduslikult ebasoodsas olukorras olevate rühmade alaeesindatust.
- (f) Selle kindlaksmääramiseks, kas meede või meetmete rida kujutab endast „investorite väärkohtlemist, nagu sundimine, mõjutamine ja ahistamine“ artikli 8.10 lõike 2 punkti e tähenduses, tuleb tuvastada lepinguosalise tõsine üleastumine. Selleks, et seda kindlaks määrata, võib olla muu hulgas asjakohane kaaluda investorile tekkinud või tekitatavat kahju, näiteks seda, kas väidetava ahistamise või survestamise juhtumid olid korduvad ja kestvad; ning lepinguosalise tegevuse põhjendust, näiteks seda, kas ametiasutused tegutsesid oma volituste piires või kas võimu kuritarvitati.
- (g) Artikli 8.10 lõike 4 kohaselt võib investorile esitatud avaldusi (konkreetsed kirjeldust) arvesse võtta üksnes niivõrd, kui need on olulised artikli 8.10 lõikes 2 sätestatud õiglase ja võrdse kohtlemise rikkumise kindlaksmääramiseks. Avaldustest ei saa tuleneda õiguspäraseid ootusi, kui ettevaatlik ja teadlik investor ei oleks investeeringu tegemisel mõistlikult sellistele avaldustele tuginenud, eelkõige seetõttu, et need ei olnud piisavalt konkreetsed ja üheselt mõistetavad ning neid ei tehtud piisavalt ametlikul kujul, näiteks lepinguosalise pädeva asutuse kirjalike avaldustena.

2. Kaudne sundvõõrandamine

- (h) Suurema selguse huvides tuleb märkida, et kaudse sundvõõrandamisega võib tegemist olla ainult siis, kui investor on täielikult ilma jäetud investeeringu valdamisest, kasutamisest ja käsutamisest, nagu oleks sellega seotud õigused lõppenud.
- (i) Hinnates „meetme või meetmete rea kestust“ 8-A lisa punkti 2 alapunkti b tähenduses, tuleb kaaluda, kas omandiõiguse riive on ajutine, millisel juhul on ebatõenäoline, et see kujutaks endast kaudset sundvõõrandamist, või püsiv, kuigi ainuüksi asjaolu, et meede on püsiv, ei tõenda kaudse sundvõõrandamise toimumist.
- (j) 8-A lisa punkti 2 alapunktis c tuleb „investeeringuga seotud selgeid ja põhjendatud ootusi“ mõista ootustena, mis oleks võinud ettevaatlikul ja teadlikul investoril mõistlikult kujuneda ja millele investeeringu tegemisel tugineti. Suurema selguse huvides tuleb märkida, et see, kas investoril investeeringuga seotud ootused on mõistlikud, oleneb asjakohases ulatuses sellistest teguritest nagu see, kas riik on investorile andnud siduvad kirjalikke kinnitusi, ning riiklike regulatsioonide laadist ja ulatusest või asjaomases sektoris võimalikest riiklikest regulatsioonidest.
- (k) Meetme või meetmete rea mõju on 8-A lisa punkti 3 tähenduses „selgelt ülemäärane“, kui see on kavandatud poliitikaeesmärke silmas pidades silmnähtavalt ja vaieldamatult ülemäärane.

- (l) Suurema selguse huvides tuleb märkida, et lepinguosalise meetmed, mis on kavandatud ja mida kohaldatakse selleks, et kaitsta 8-A lisa punktis 3 sätestatud õiguspäraseid üldsuse heaolu eesmärke, hõlmavad meetmeid, mis on võetud kliimamuutustega võitlemiseks või nende praeguste või tulevaste tagajärgedega tegelemiseks. Sellised meetmed ei kujuta endast kaudset sundvõõrandamist, välja arvatud juhul, kui need on kavandatud poliitikaeesmärke silmas pidades silmnähtavalt ja vaieldamatult ülemäärased.

3. Kliimamuutused

- (m) Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma õigust kehtestada avalikes huvides õigusnorme, et keskkonnakaitse valdkonnas saavutada artikli 8.9 lõikes 1 sätestatud õiguspäraseid avaliku poliitika eesmärke, sealhulgas võttes meetmeid kliimamuutuste leevendamiseks või nendega võitlemiseks või nende praeguste või tulevaste tagajärgedega tegelemiseks.
- (n) Investeeringute peatüki sätete tõlgendamisel võtab kohus nõuetekohaselt arvesse lepinguosaliste kohustusi, mis tulenevad mitmepoolsetest keskkonnalepingutest, sealhulgas Pariisi kokkuleppest. Eelkõige tuleks osaliste 8. peatüki kohaseid õigusi ja kohustusi tõlgendada viisil, mis toetab osaliste suutlikkust täita kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks võetud kohustusi, milleks nad võtavad vastu või säilitavad meetmeid, mis on kavandatud ja mida kohaldatakse kliimamuutuste leevendamiseks või nende praeguste või tulevaste tagajärgedega tegelemiseks.

4. Oluliste julgeolekuhuvide kaitse

Lepinguosalised kinnitavad veel kord, et CETA artikli 28.6 kohaselt ei tõlgendata ühtki käesoleva lepingu sätet viisil, mis takistab Kanadat ning Euroopa Liitu ja selle liikmesriike võtmast meetmeid, mida kumbki lepinguosaline peab vajalikuks, et kaitsta oma olulisi julgeolekuhuve sõja ajal või muus rahvusvaheliste suhete kriisiolukorras, sealhulgas mis tahes meetmeid, mis mõjutavad investoreid või nende investeeringuid.

5. Põhiõiguste kaitse

Suurema selguse huvides tuleb märkida, et lepinguosaliste õigus kehtestada õigusnorme, et saavutada õiguspäraseid avaliku poliitika eesmärke, millele on osutatud CETA artikli 8.9 lõikes 1, hõlmab meetmeid, mille võtmisega kaitstakse põhiõigusi, mis on sätestatud 10. detsembril 1948 Pariisis vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsioonis.

6. Investori nõudel väljamõistetava rahalise kahjutasu arvutamine

Suurema selguse huvides tuleb märkida, et artikli 8.39 lõike 3 kohane rahaline kahjutasu

- (o) ei tohi olla suurem kui investori, või kui see on asjakohane, kohapealse ettevõtte kahju, hinnatuna rikkumise kuupäeval;
- (p) kajastab üksnes rikkumisega tekitatud või sellest tulenevat kahju ning
- (q) määratakse kindlaks mõistliku kindlusega ning see ei tohi olla spekulatiivne ega oletuslik.

Kohus arvutab rahalise kahjutasu üksnes vaidluses osalevate poolte esildiste põhjal ning võtab vajaduse korral arvesse järgmist:

- (r) tahtlik või tahtmatu kaassüü;
- (s) suutmatus kahju leevendada või ära hoida;
- (t) sama kahju eest saadud eelnev kahjutasu või hüvitis, sealhulgas siseriikliku hüvituskava alusel saadud hüvitis, või
- (u) vara tagastamine või meetme kehtetuks tunnistamine või muutmine.

[koht], [kuupäev]

CETA ühiskomitee nimel

kaaseesistujad